

Barcelona 25 de juny de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX :- Num. 2453 :- 15 cts. :- Atrassats 30

FOGUERES DE SANT JOAN

Salta-la sempre cantant.
salta-la sempre amb dalit
quan l'encenguis cada nit
de Sant Joan.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui, nit, funció a benefici de *Mar'a Lluïsa Rodríguez* LES JOIES DE LA ROSER, prenent-hi part l'*Enric Borràs*, i LA MALVASIA DE SITGES Diumenge, tarda i nit, esplèndid cartell prenent-hi part el genial *Enric Borràs*.

Es despatxa a Comptaduria.

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Manuel Sugrañes

Presenta les grans revistes

Yes-Yes y Oui-Oui

al

TEATRE COMIC

Olympia

Funciones extraordinarias de la
Compañía lírica de **LUIS CALVO**.
Sábado, noche; domingo, tarde y
noche; lunes, noche; y martes,
tarde y noche.

Pianos - Armoniums

LLOGUER : COMPRA-VENDA : PLASSOS Y COMPTAT
INSTRUMENTS MUSICALS DE TOTA MENA : MÚ-
SIQUES : ROTLLOS MUSICALS : DISCOS : MAQUINES
PARLANTS : ARXIU LÍRIC I DRAMATIC, CASTELLÀ
I CATALÀ

En la **Casa GOL**, San Pau, 24

trobará tot el que necessiti de l'art musical, a molt bon preu.

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20 :: B. RCELONA

El més comfortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode

PREUS MODERATS

DIDON

Fábrica: JOSEP VILA, Carrer València. 169, Telèfon 395 G. BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

"Raquel Meller"

"Raquel Meller" acaba d'obtenir un èxit esclatant a Nord-Amèrica. Poques artistes han vist un triomf tan esclatant com "Raquel Meller"; l'èxit obtingut a París queda inferior al de Nord-Amèrica. I amb el seu triomf, "Raquel Meller", se n'ha endut una respectable quantitat de dòlars. Els aplaudiments més grossos que obtingué fou amb les cançons catalanes. El triomf de la gran artista, doncs, és un triomf de l'art trivial català. Tots els catalans hem de sentir-nos satisfets i orgullosos del seu èxit.

"Raquel Meller" és una gran artista que a casa nostra no ha estat mai prou compresa. Els èxits que aquí havia aconseguit eren èxits sense pena ni glòria, eren èxits com els que obtenen tota la collivada de cupletistes sense art que infecten els nostres escenaris. El triomf de l'art de "Raquel Meller" no l'ha obtingut a casa nostra, ha hagut d'anar-lo a cercar a l'estranger. En els escenaris de França i de Nord-Amèrica, és on ha reexit la bellesa del seu esperit de cantatriu; és en els escenaris estrangers on s'ha sabut veure que el seu cant és quelcom més que una deliciosa i fina veu i que una gràcia en el dir.

Per què serà que el nostre públic, que té fama mundial d'ésser intelligentíssim en art, no sap veure mai el veritable art fins que ha estat consagrat a l'estranger? Perquè cap veritable artista ha estat reconegut primerament a casa nostra? Perquè els que han estat consagrats aquí, no passen mai de glòries locals? Tanmateix això és una cosa ben estranya!

Ara mateix Juli Pons ha donat un concert i la sala era gairebé buida. "Raquel Meller" ha hagut d'ésser reconeguda a França i a Nord-Amèrica. Pau Gargallo ha tingut de marxar a França per a poder viure bé. Picaso no fou consagrat fins que París el proclamà. I, en canvi, els èxits de tots els artistes catalans i no catalans, que

a Catalunya han obtingut els més falaguers tractaments, són artistes consagrats anteriorment per públics estrangers.

Per què els catalans tindrem la fama d'intelligents en art? No ens ho acabem d'explicar. Si aneu a la Música de Càmera o a l'Associació de la Música, veureu com la gent va a parlar-hi, i ja no cal parlar del "Liceo", lloc de reunió dels aristòcrates i altres negats. A les exposicions de pintura i escultura hi veureu sempre els mateixos quatre senyors. Els llibres bons no es vénen i, en canvi, en dos dies s'esgoten les edicions de les obres dolentes, especialment les pornogràfiques. Els teatres on fan peces interessants, no s'aguanten...

En fi, creiem que la fama del nostre públic és deguda a l'aforisme "Agafa fama i posa't a jeure".

P.

A la memòria d'Angel Guimerà

Apropant-se el segon aniversari de la mort d'Angel Guimerà ens sembla s'honoraria molt dignament la seva memòria si tot català dugués un llacet negre en el trau, els homes; damunt el pit, les donzelles.

Aquesta iniciativa seria molt fàcil de dur a terme, si tot català de cor, comprant uns quants metres de cinta negra, de molt exigü preu, curés de cercar una damisella amiga que es cuidés de confeccionar els llacets i cuidessin ambdós de repartir-los entre llurs amistats.

Podrien, així mateix, anlegar-se varis joves, varies damiselles, companys de treball, d'oficina, a fi de poder treballar amb més eficàcia en la recantació de cahals, compra de cinta, flors per a la confecció de llacets i corones per dit dia i cuidar de l'oportuna recantació.

L'aniversari és el dia 18 de juliol. Donem la idea amb temps suficient per a la preparació. Entitats, grups sardanístics i excursionistes, treballen per celebrar com cal el II aniversari de la mort d'en Guimerà!

La idea és ja llencada! Donarà fruit?

J. Arnal, E. Vila, Joan Turc, Teresa Arnal, C. Segarra, C. Vilà, Salvador Gurri, Agnès Rigol, C. Silló, Paulina Vallverdú i M. Rigol.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT REVISAT

PER LA PREVIA CENSURA

LES NOIES D'ARA

L'escena en una perfumeria. Entra una noia de les que ara s'estilen: *smoking*, coll i punys, corbata i bastó...

Elegeix uns perfums, uns llapis de tocador, uns dentífics. El dependent li ofereix galant, un somriure i un depilatori.

I la noia, la noia que ara s'estila, s'indigna:

—Un depilatori s'atreveix a oferir a una senyoreta? Una cosa per a fer créixer el bigoti hauria d'inventar.

LLASTIMA!...

En Lluís Calvo és un home que té gràcia. Per això no fa de còmic: perquè té gràcia. Si no en tingués, ja en faria de còmic.

Una vegada, a Cartagena, a en Lluís Calvo el convidaren a visitar un submarí. Quan li hagueren ensenyat tot l'interior minuciosament, en Calvo pujà a coberta acompanyat de tota l'oficialitat.

El capità li preguntà:

—Què? Li ha agradat?

I en Calvo, sabeu què va contestar? Doncs, això:

—Molt! Moltíssim! Llàstima que s'hagi de mullar!

PICTORICA

Setanta han estat els pintors catalans que han enviat obres seves a l'Exposició Nacional de Belles Arts, que d'aquesta pomposa manera s'anomena. Cap d'aquests setanta ha obtingut el més petit premi.

Però com pot ésser això? Entre setanta no n'hi havia cap de bo? Indubtablement: per això no els han premiat.

Nosaltres ens en alegrem sincerament de què no els hagin premiat. Els premis d'aquesta mena d'Exposicions són gairebé sempre la mort espiritual de l'artista. El jurat d'aquesta mena d'Exposicions està curosament seleccionat sempre entre lo mediocre. Per a ésser jurat d'aquesta mena d'Exposicions s'ha d'ésser fòssil o mòmia. Un home de debò, un home que pensi i visqui, no pot ésser jurat d'aquesta mena d'Exposicions. Per a ésser jurat d'aquesta mena d'Exposicions s'ha d'entendre més en l'art de la confiteria que en l'art de la pintura.

La glòria de Cezanne, de Monet, de Degas, de Pissarro, de Manet, de Renoir, és que foren moltes vegades re-

fusats en Exposicions d'aquesta mena. Quan a un pintor comencen a premiar-lo amb massa freqüència en Exposicions d'aquesta mena, és pintor a l'aigua.

Els pintors francesos que avui valen alguna cosa, són sempre refusats en el "Saló".

Aquí la veritable garantia d'un gran pintor, seria que es posés a les targetes:

N. N. N.

No premiat en l'Exposició Nacional de Belles Arts

VIRAI

El cas del pintor Mir

El nostre poble i tots els veritables amants de la justícia i de l'art, no podien fer altrement del que han fet per reivindicar la injustícia comesa al nostre gran pintor—fama universal, orgull del nostre art—Joaquim Mir.

El que se li ha fet, però, ja era d'esperar. En l'Exposició d'Art de Madrid, en la qual quedà evidenciat per tots els intelligents que els artistes catalans eren els millors de tots els que hi havien concorregut, les obres dels nostres autors foren col·locades en els recons més amagats. Això no obstant, no es pogué amagar que la millor obra que hi havia era del nostre gran Mir. Ell se n'endua el triomf, i d'ell havia d'ésser el principal premi. Ve el fall del Jurat, i en Joaquim Mir queda postergat. Per què? No cal preguntar-ho; tothom ho sap. Si en Mir fos madrileny o murcià, o una cosa per l'estil, ell se'n hauria endut el premi que en justícia li correspon.

Se n'ha endut el premi l'escultor castellà senyor Marinas, amb una escultura molt grossa que, tothom ha convingut que no és res. El president del Jurat ha donat la següent excusa:

—“Lo de Mir era un paisaje muy pequeño; era, sencillamente, una obrita. En cambio, Marinas llevó una gran escultura que le costó mucho trabajo; a lo menos trabajó en ella dos años.”

Eh, quina raó? Creiem que ni tan sols convenceria a un ase.

Tots els bons diaris de Madrid han reivindicat el mèrit i l'art d'en Mir, tributant-li grans elogis i protestant de la injustícia comesa; als centres artístics de la capital espanyola, la indignació no pot ésser major. A Catalunya, no hi ha hagut diari ni revista que no n'hagi protestat. A la seva arribada al poble on resideix, Vilanova i Geltrú, se li tributà una gran ovació, tot el poble a l'estació; abans d'arribar-hi, al seu pas per Sant Vicents, foren moltíssimes les persones que s'hi havien traslladat per a saludar-lo i protestar de la injustícia. L'homenatge que Catalunya li tributarà serà una cosa digna d'en Mir i suficient per a contrarestar la injustícia.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, avui, afegeix la seva veu i la protesta general.

VERBENA ARISTOCRATICA

- Ai, *Francisquito*, balla més apretado, que la mamá ens renyerà.
- Si és que no puedo con estos pantalons.

La nit de Sant Joan

La hem arribat allà on anàvem. Ja hi som. Per Sant Joan, l'estiu és ja segur, la indumentària s'escurça, la moralitat de la indumentària s'allarga, els homes i les dones s'arremanguen d'allí on la comoditat ho demana, les bruses imperi i els mallots liberals fan de tapadora quasi única de la gràcia del cos. El naixement de l'estiu és com un renaixement del viure clàssic, com un *quatrecento* anyal. Per això deïem que ja hem arribat allà on anàvem.

Aquest baptisme santificat és també, per nosaltres, un baptisme amb molts aspectes gentilicis. La nit de Sant Joan és nit de Banyes, de tragos, de fogueres i de festeig: un baptisme d'aigua salada, de vi dolç de tradicionalisme i de passions.

Sant Joan és una festa barcelonina, purament barcelonina. La gatzara d'aquesta nit boja, no es la ganyota d'alegria de les festes mundials com el Carnestoltes. Ara no és un full de calendari qui ens fa saltar i ballar, ara tampoc som a l'hivern pelat i trist, ara l'alegria no ve del calendari. Ve del cel i de la terra, directament. Es el sol que crema i els camps plens de riquesa que fan ballar i saltar de bona gana. Sant Joan és una festa de la religió catòlica i una festa mitològica, i a casa nostra, que és un niu de carlins i de renaixentistes, fem cada any la professió de politeisme. Així els sants es reparteixen la devoció amb Ceres, Venus i Baco, tant cada u. Com al temps dels Mèdicis.

Aquesta samfaina d'idees la gastem tot l'any, però per

Sant Joan l'exhibim, perquè el foc de l'estiu ens fa valents. Som així. Es cert que som ciutadans de la ciutat dels Barca, i que se'ns coneix de lluny, però una nit és una nit, i per una nit es pot hellenitzar i democratitzar i viure al carrer com els andalusos, i ballar a l'aire lliure en mànegues de camisa; i fer broma amb la pròpia i amb la dels altres. Bé es pot celebrar la festa pagana i ortodoxa amb tota la barra. Una nit és una nit.

Amb les lluminàries de ciris dels altars del Baptista hi barregem les lluminàries venecianes—i tan venecianes—de les festes de barri, amb oracions i *charlestons*, amb les orgues, els manubris i els *jazz-bands*, amb els repics de campanes els pets de xampany, equivalents al soroll de la fuselleria pel Ramadà. Es una nit de franquesa atrevida. Sobreto pels joves. El jovent barrilaire fa la gimnàstica dels seus balls a la fresca, sense preocupacions, i emula als déus de la boxa a la fresca, i fa l'espatoxí a la fresca, i també fa l'amor de romanso, com de youèvill, sempre a la fresca... Amb tota l'ànima a la fresca. La ciutat en pes s'ha llençat al carrer com si hagués perdut el seny polític, especulatiu i astut de la ciutat dels Barca, per una nit.

Després de la nit, res. Els arremargats es tapen encara que s'ofeguïn, l'atreviment es fon al primer son, i la ciutat en pes es lleva mudada, planxada, embarretada i llepada. Ha retrobat el seny i queda ensopida i fidel a la primitiva metròpoli per trescents seixanta cinc dies.

TANYUS

LA NOSTRA PREMSA

Petit proemi

Avui com avui, i degut a la temperatura regnant, la nostra premsa diària és la millor del món. Ja hi poden pujar de peus. S'omple un diari amb reportatges sensacionals, amb notícies interessantíssimes, amb titulars abracadabrants.

Però la gent no ho agraeix això. I, com que comet la tonteria de no llegir la nostra benemèrita premsa diària—benemèrita en tots sentits—, no se n'entera. Per a què se n'enteri, donem nosaltres avui algunes mostres de títols i gasetilles.

"Lamentable desgracia

Ayer un perro tuvo la mala suerte de caerse del terrado a la calle

El tristísimo suceso ocurrió en el número X de la calle Z. A juzgar por los restos del infortunado animal, parece que se trata de un fox-terrier menor de edad. Testigos oculares del percance aseguran que la víctima juguetaba en el alero imitando el trabajo de un equilibrista famoso. De pronto, asustado por los broncos sonos de un aparato de radiotelefonía, saltó a la calle, estrellándose en el arroyo.

A última hora se aseguraba entre los vecinos que se trataba de un suicidio."

Un caballero de la buena sociedad, pierde el tren de Madrid y tiene que permanecer un día más en Barcelona.

Don K. W. perdió ayer el tren para Madrid, que sale de Barcelona a las 7'45. Al saber que tenía que quedarse un día más en la ciudad condal, el caballero sufrió un síncope.

Se teme un fatal desenlace."

Del natural

Un silenci imponent, pertorbat solament per la tènue remor dels vehicles al lluny, omplena de basarda l'estret i humit carrer. La campana de la veïna església lliura una darrera d'altra dotze sonores batallades.

Es mitja nit.

Una boirina espessa ho embolcalla tot, matant les ares i fent els objectes imprecisos, brilla com navegant entre núvols el fanal de la cantonada voltat d'una aurèola de claror esmortuïda.

Una ombra passa dessota el fanal, pausadament fa sa via, hem vist sa faç envermellida, una cara que no havíem vist mai, però que ara, al fitar-la per primera vegada, reconeguèrem tot seguit.

Encara serva runes d'una formosor llunyana, maquil·lada en extrem, sota la capa de pintura que tapa les traïdores arrugues hi brilla un esclat de simpatia i un somris etern floreix en aquella boca impura, procurant il·luminar

aquell rostre envellit, voltat de rulls de cabells rossos... massa rossos potser.

L'ombra va defumant-se envoltada per la boirina i alguns esclats de llum de l'esmortuït fanal. Ara s'atura, altra ombra s'apropa a ella... apar que parlen... un al costat de l'altre devallen perdent-se dintre la immensitat boirística.

Un silenci imponent, pertorbat solament per la remor llunyana dels vehicles al lluny, omplena de basarda l'estret carrer.

La campana de la veïna església lliura per segona vegada els seus planys a l'espai.

Es mitja nit.

LLUÍS BOTA I VILLÀ

Alfons Tormo

El passat dia 20 morí en aquesta ciutat el que fou en vida l'excellent actor l'Alfons Tormo. La seva mort, en plena maduresa de facultats, ha causat un profund condol.

A la seva família enviem el nostre.

Els estudiants

Volem avui continuar la sèrie d'anècdotes estudiantils, de les quals n'hem publicat ja tres. Més que la seva gràcia, el que volem és mostrar l'humor dels estudiants i d'alguns professors.

***

Quan era rector de la Universitat el doctor Marqués de Carulla, hi hagué una vaga estudiantil, cosa que no té res de particular, perquè cada any pel mes de novembre n'hi ha. Tothom sap els aldarulls que porten aquestes vagues.

En la vaga de què parlem, un dia estaven tots els estudiants avalotant a la plaça. El marquès de Carulla sortí a la balconada per a mirar de calmar-los. Els féu un discurs. Els estudiants l'escoltaren mig mofetes. El rector féu un crit per a fer-se escoltar; digué:

—"Hijos míos!"

I, alhora, com si s'haguessin avingut, la gran massa d'estudiants exclamà:

—"Papà!"

***

Una vegada hi havia com a degà de la Facultat de Medicina, un catedràtic que era molt mal vist dels altres. Només comptava amb l'amistat d'un sol professor rastro.

Un cop que el fill del degà s'examinava de dues assignatures de la carrera, el degà envià unes cartetes de recomanació als respectius professors de les assignatures.

Un d'ells, clavà la carta a la porta de l'aula.

L'altre, la rebé mentre estava en ple examen dels alumnes lliures. Féu esperar el bidell, llegí la carta ràpidament. L'home, es llevà el birret, s'aixecà dret i digué:

—Pueblo soberano reunido en asamblea. Nuestro señor doctor X. X. me manda esta orden (i aquí llegí la

carta de recomanació). ¿Qué decide el pueblo soberano?"

—Que el suspengui, que el suspengui!!—exclamaren a chor els alumnes que eren a l'aula.

I el professor, girant-se al bidell, li digué:

—“Vuelve a tu amo, esclavo, y dile la decisión del pueblo soberano reunido en asamblea.”

Es tornà a posar el birret. I seguiren els exàmens.

Un conegut periodista, avui ja entrat en anys, havia estudiat per metge. Naturalment, no acabà la carrera.

No sabia mai res, però gràcies a la seva barra i a la seva vèrbola, havia aconseguit aprovar una sèrie d'assignatures. Els seus exàmens eren cèlebres; tothom anava a escoltar els seus discursos que no deien res, però que sabien enganyar als professors.

Fins un dia es trobà amb un catedràtic que a les seves primeres paraules l'aturà.

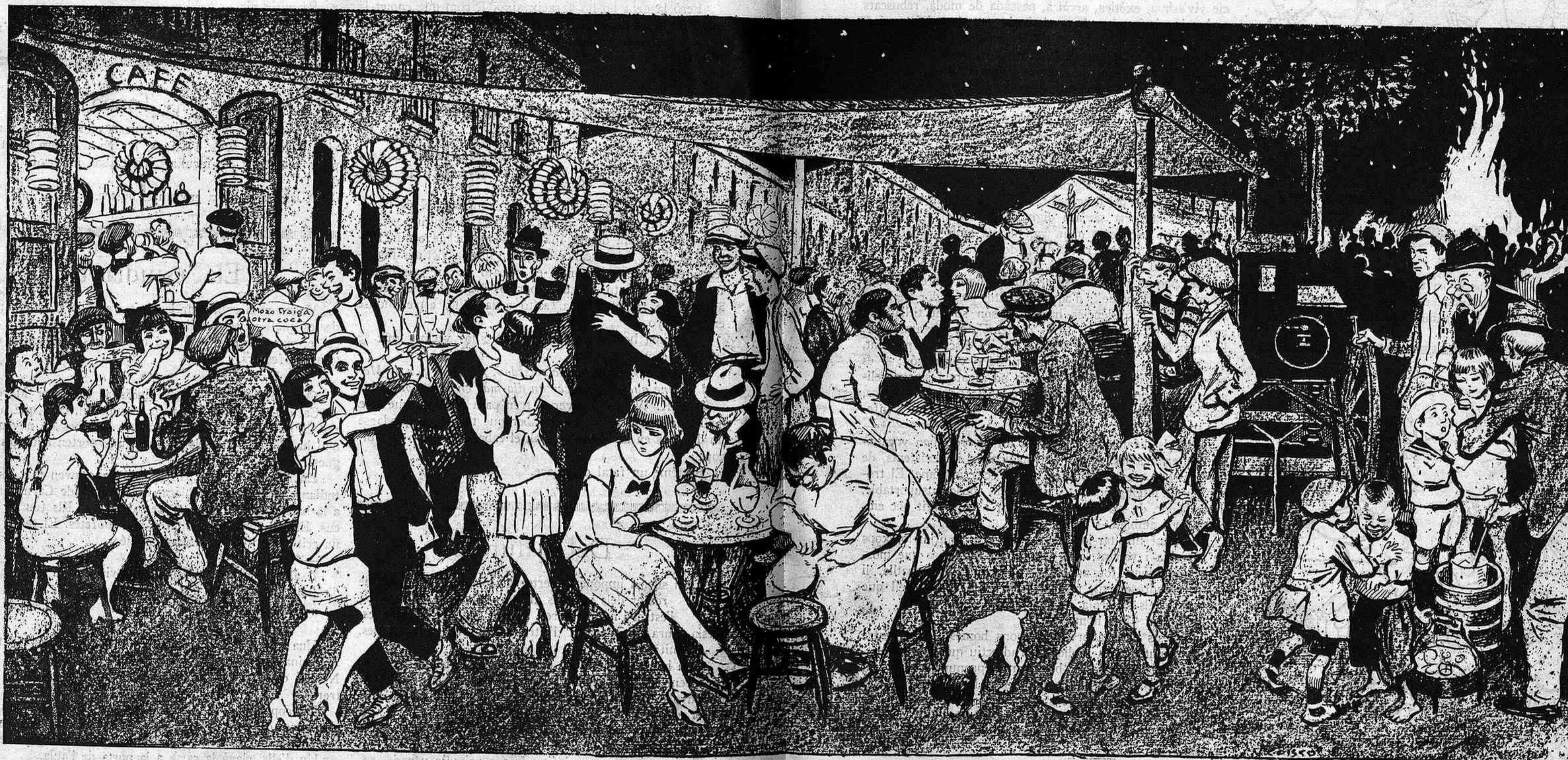
—A vostè ja el conec—li digué—. Vostè és un excellent orador, però no sap res. I la professió de metge, no en necessita d'oradors. Aquesta assignatura és una assignatura de precisions. Fórmula de tal cosa: tal,

tal. Ho veu com ha de respondre? Així, secament, i sense discursos.

L'home veié que no tenia res a fer i demanà si es podia retirar. S'aixecà, recollí el barret i marxà. Però en passar la porta s'aturà, cridà al professor pel seu nom, i, en català, d'un cap d'aula a l'altre, digué:

—Que vol res per Granollers?

QUADRES BARCELONINS

Ardent nit de Sant Joan;
la joventut balla i somnia
coca, aiguardent, molta alegria,
la mare, vella, est roncant.

(Fragment d'un poema èpic d'autor desconegut.)

UN NOI NET

—T'han suspès en Geologia?

—Sí. M'han presentat una pussa i m'han dit si la coneixia. I jo, naturalment, he dit que no.

BOXA

—Jo, amic meu, tinc el cop de puny privat.

—Sí, vaja, el cop de puny censurat.

S'esgoten els bons homes

La pietat evangèlica és un mite. El sentiment humanitari és una bòfia. La compassió és, entre els homes, un "canard". La misericòrdia existeix sols en versos, novel·les, contes i demés artificis literaris. I amb aquests detriments que sofreix mortalment l'esperit humà, els "bons homes" s'exhaureixen, escassegen agudíssimament a mesura que la civilització dona una nova gambada vers a l'apoteosis de la vida. Esdevé una espècie viv'ssima, exòtica, arcàica, passada de moda, rebuscats amb minuciositat i amb persistència per als psicòlegs, escriptors de les butxaques de les ànimes humanes i superhomes dins del ram de la intel·lectualitat. És un exemple curiós, captivador de l'interès i de l'emoció dels demés homes. És simple, modest, demòcrata, bonatxó, trempat i confiat. Aima l'altruisme desinteressat, abnegat i beneficiós per altri, pel decaigut, pel revolcat, pel trossejat. Quan es desprèn d'una moneda, dona coherent, amb ella, unes paraules humils, planyívols i manyagues. Ignorant la vida del beneficiat, s'absté de tota retòrica moral, trista i pedant, metòdica i rígida. Podria perjudicar considerablement la vida del desgraciat, del malaurat, del desastrat. És una prudència sàvia i digna. Els consells i els mestratges són excel·lents quan van lligats amb l'oportunitat. I perniciosos i demacrants quan desdiuen del cas, immiscint-se en lo banal i lo supèrfu.

Les poques mostres que resten d'aquest perfecte home, d'aquest "bon home", d'aquest apòstol posseïdor de totes les virtuts i excel·lències humanes, són sovint titllades i motejades grollerament. Si es contemplatiu i examinador, li diuen badoc, ignorant i pagès; si és discret i prudent, moca-morta o mata-les-callant i tímid o vergonyós; si es pròdig en caritats i en els negocis no regateja i paga religiosament, sonen una gama de qualificatius pintorescos, baixos, exòtics i obscurs: totxo, tonto, "pobre home", infeliç, etc...

I ja els difamadors, posats a dir-ne, retreuen vocabularis interminables, purament imaginatius i inexistents, de defectes que creuen veure en aquell eclèctic home. El troben curt d'intel·ligència, poc expressiu, sonso, insuportable, destorbador, de verbola massa vulgar i un esperit poc empenedor i ambigu.

I creient insultar-lo, menysprear-lo o enutjar-lo, xops de sobèrbia i vanitat, amb una ironia maliciosa que mossega i esquinça, tot udolant-lo i espetant-li l'espatlla, li diuen, mandrosament, recalcant els mots com aquell que els pensa i els saboreja en llur ment:

—Sou un "bon home"!

I aquests difamadors dels "bons homes", quan entre ells es disputen o es repliquen, l'adjectiu que primer aboquen en llurs llavis és el "bon home", pronunciat amb veu mig sanglotada, compassiva i ridícula. Llavors el motejat es posa iracund i tràgic, i ganyotejant, a l'ensens que es col·loca un dit al front. bisa el "bon home" dit amb el mateix to llastimós i absurd que el seu belligerant acaba de donar-li.

FENICEX

"Ego te absolvo"

—Teniu res més que us acusi?...—
preguntava lo confés,
donant per llesta la farsa
a un encongít penitent.

—Sí, Pare, un pecat horrible,
i de tal magnitud és,
que fins temo que al nombrar-lo
les parets n'hagin esment.

—Sens temensa podeu dir-lo,
Déu vos escolta en el cel
i tindrà en compte, sens dubte,
en el seu judici etern,
que si gran fou el delicte,
la contrició és gran també.

—El confessar-lo m'espanta...
no té perdó... m'esfereeix
son record... i la consciència
es complau dant-me turment.

Entorn de mi, sols veig ombres
evocades de l'Infern...
tinc por cervical que no em deixa
sossegar un sol moment...

Ai, Pare, si jo podia
descarregar-me aquest pes
reposant en vostra falda...

Voleu fer la gràcia? ...
—Entreu.

(Aquí, el penitent abandona la reixeta del confessionari i s'introdueix en ell, a l'objecte de fer amb tot secret sa confessió complementària.)

—Em remordeix la consciència,
Pare, d'havè un furt comès.

—La penyora?

—Es un rellotge,
d'or i brillants... El voleu?...
Es vostre...

—De cap manera
puc acceptar el present,
i per bé de la vostra ànima
vos prego no parlar més
amb tal llibertat. Torneu-lo
a son amo.

—Ja li he ofert.

—I què ha dit?

—Que de cap modo
pot acceptar-lo... El voleu?

—Injuriosa és la pregunta,
pecador, i us advertesc
que si torna a repetir-se
us engegaré a passeig.

El rellotge no és pas vostre.

—Doncs, digueu, què n'haig de fer?

—Oferir-lo altra vegada
al amo lligítim seu.

—Més ja...

—D'altre modo, us juro
que per vós no hi ha remei.

—Ho he intentat segona volta,
l'ha refusat amb desdeny
i ofès ja de mes ofertes,

per poc m'engega a passeig.

—Sent així... el rellotge és vostre,
mes, en pac del furt comès,
vendreu el cos del delicte,
em portareu els diners
i jo vos en diré misses
perquè Déu vos vulga al cel.
En nom del Pare i del Fill...
"ego te absolvo", fill meu.

El penitent, tot contrit,
toca el dos amb molt delit,
quasi en el precís moment
en què el Pare reverent
adverteix, esparverat,
que el rellotge li han robat!

† J. BAUCELLS PRAT

Conferència d'en Josep Maria Junoy

Dissabte a la nit, l'assagista Josep Maria Junoy donà una conferència literària sobre el tema "Via lliure!" La sala de l'Ateneu Barcelonès estava plena a vessar de gent; gairebé tothom era intel·lectual; un públic més selecte, doncs, no hi podia ésser.

En Junoy, en aquesta conferència, rectificà alguns punts del seu punt d'albir. Digué que els literats joves han d'oposar el "contra-seny" al "seny". No s'hi val a ésser classicitzants abans d'hora. Els joves han de tenir una entrada a la literatura de cavall sicilià, que actui amb una gran passió de renovellament. L'obra clàssica s'ha de fer a base del nostre temps; els antics foren clàssics a base de modernitat, per això el classicisme d'ara s'ha de crear amb la modernitat. Stravinsky fa la única música possible ara, i Matisse és el més representatiu d'una bona part de la nostra època; rectificuem, doncs, les nostres paraules—digué—que Stravinsky era un pertorbat i que Matisse un caducari i el temps no deixaria rastre de la seva obra. Com més alt el nostre classicisme, més inquiets han d'enlairar la nostra passió per la modernitat. El que val, en el nostre moviment artístic-literari, és tenir una bona tropa de xoc; un nucli de joventut entusiasta que s'arrisqui en tota ocasió. Cal tenir una joventut d'alta aventura i una via lliure.

Un gran esclat d'aplaudiments coronà la conferència del senyor Junoy.

ROMEA

Després del d'en Borràs, el benefici de l'actriu Maria Vila. Maria Vila és una de les actrius més complexes i distingides del nostre teatre. La seva gama dramàtica és extensíssima i va del "Montmartre", de Pierre Frondaie, a "La filla del mar", d'en Guimerà.

Pel seu benefici ha escollit "La reina jova". Ha fet bé: cal honorar la gloriosa memòria del gran poeta.

TIVOLI

"Cançó d'amor i de guerra", que va recorrent en triomf tots els teatres, ha recabat en el "Tívoli". Els aplaudiments a l'obra, als autors i als intèrprets, han ressonat també en aquest teatre.

Ja l'han cantat en Godayol, en Vendrell, en Gorgé, en Mirret, en Claramunt, la Bugatto, la Lloró, la Valor, la Fontdevila i la gentilíssima Trini Avellí. I no cal oblidar al simpatiquíssim i notable actor granollerí, Josep Pineda!

BARCELONA

S'ha estrenat "La simpatía", d'en Serrano Anguita. Es una comèdia escrita amb molta traça i enginy. No és un "chef d'oeuvre", naturalment, però és una comèdia molt agradable.

POLIORAMA

"Una pobre mujer", d'en Benavente, és una comèdia sense solta ni volta, sense suc ni bruc. Un autor novell no escriu una comèdia pitjor que "Una pobre mujer". Per què alguns desgraciats li seguiran dient "maestro" a en Benavente?

No serà per escriure comèdies com "Una pobre mujer".

SALA MOZART

Concert Juli Pons.

La setmana passada, el gran pianista català Juli Pons donà un dels seus concerts a la "Sala Mozart". L'art magnífic d'en Juli Pons es mostrà amb tota la seva esplendidesa; Juli Pons és, indubtablement, un dels millors artistes del piano que hi ha a Catalunya.

Però la "Sala Mozart" estava gairebé buida. El nostre públic és així; una veritable manifestació d'art no li interessa; s'hagués tractat de qualsevol pianista truculent, la sala s'hauria omplenat. Juli Pons mereix tants elogis com blasmes el públic.

PER ACABAR

El mestre Alonso està treballant en l'adaptació lírica que en Lluís Capdevila ha fet d'"El català de la Manxa", la bella novella d'en Rusiñol.—El mestre Morera ha acabat la partitura d'"Andreu el navegant", d'en Josep Maria de Sagarra.

BOB

L'aristocràcia

Ha tornat a venir l'estiu. Això vol dir que alguns llocs públics de la ciutat ja tornen a no pertènixer-nos. L'aristocràcia, com cada estiu, ens n'ha despossessionat. El Passeig de Gràcia a les tardes, les Horxateries Valencianes, al Turó Park, els banys de "San Sebastià", són ara, exclusivament d'ells, un altre cop.

L'aristocràcia—aquesta gent tan important, tan útil, tan necessària, amos justificadíssims de tots els pobres demòcrates, els que estan per damunt del bé i del mal, de l'art i de la ciència, perquè encara que no sàpiguen res de res, ells són molt savis i el bé, el mal, l'art i la ciència no compten al seu costat—podran tornar a lluir públicament les excel·lències de la seva classe privilegiada. Un altre cop, els veurem en ple carrer demostrant que saben sublimar i regenerar amb el seu ús la depravació, la borriqueria, la cretineria i la ridiculesa. Saludem l'estiu, doncs, que sap fer mostrar a la llum pública totes les excel·lències de l'aristocràcia, i els pobres demòcrates hem de retirar-nos pel fons i davant de la sublimitat d'una tal genteta, ni esma tenim per a convertir en espectacle els seus fets.

FUTBOL

Diumenge passat hi va haver el plat fort, que s'acostuma a dir; varen jugar l'"Europa" i el "Barcelona", però, filllets de Déu, feia tanta calor que uns i altres s'ho varen prendre amb tanta excitació, que en comptes d'un plat fort hi vàrem veure una sèrie de trompades seques, que ja us assegurem que no hauríem volgut ésser del que les rebia. Tot va anar al revés de l'aspiració del bon aficionat, que ja tenia coll avall un partit d'aquells que fan època. Els jugadors, com ja hem dit, s'ho varen prendre a la valenta; l'àrbitre s'entusiasmava i tocava el pito sense com va ni com costa, i això que era tot i un senyor Llobera, que diu que és el que el sap tocar millor, i, per no ésser menys, el públic també estava d'allò més avalotat, tant, que fins nosaltres que som les bestiones més inofensives, si ens descuidem, aquell senyor petit i rebassut que teníem al costat, ens fa treure tot el que havíem menjat per dinar, amb els seus crits i picaments de mans, etc., etc.

Encara que no ho sembli, nosaltres som els veritables víctimes del fútbol; sempre ens fan servir com d'una mena de "blanco". Si el club A perd el partit, nosaltres en tenim la culpa; si l'àrbitre ho fa malament, qui en pot ésser el causant sinó nosaltres? Si un senyor s'entusiasma un xic massa o s'enfurisma també un xic massa, nosaltres, actuant de manxaires, som qui paguem els plats trencats.

Però, vaja, com que ja hi estem acostumats, no ens ve d'aquí. Encara que ens agradi de fer barrila, alguna vegada també en sabem de fer cares llargues.

Es allò, tot és acostumar-s'hi.

***

Una altra mena de plat fort va ésser el partit que van jugar els dos "eternos rivales del Vallés", com es vénen anomenant ja de temps el "Terrassa" i el "Sabadell".

Es veu que el "Terrassa" en va saber més, perquè per primera vegada en camp contrari, va saber guanyar el "Sabadell" per tres "goals" a dos.

Els altres dos partits varen anar que ni pintats. El "Sans" i el "Gràcia" varen fer cinc carícies cadascú, contra una que els en varen fer el "Martínenc" i l'"Espanyol".

***

Ahir, que era el dia de Sant Joan, s'havien de continuar les batesses del campionat.

Com que no hi som a temps, no podem parlar-ne, però, amb tota seguretat, que si ho haguéssim pogut fer tampoc ho hauríem fet, perquè, en veritat, ens estimem més anar-nos a menjar la "coca".

CICLISME

A França ja se les tenen. Mireu que ara que comença a apretar de valent la calor, començar una cursa que ha de durar més d'un mes, n'hi ha per creure que es tornen boigs.

Els pobres infeliços que hi prenen part, només hauran de córrer 5.700 quilòmetres, que n'hi ha per acabar-hi els quartos i l'humor i tot el que s'hi pugui deixar.

Sinó, ja ens ho diran quan l'acabin.

TEIXI

PER SANT JOANT

—Avi, dono això pel foc de Sant Joan?

—Això i tot el que ens faci nosa a casa, pots do

X. . . . .

TREBALL INUTIL

—Si he de recollir tota la brutícia que hi ha a Barcelona, en tic per hores!

Copiem de tots els diaris:

“Els lladres entraren en el carrer de la Mercè i se n'emportaren 100.000 marcs, 300 francs i 1.000 corones. Deixaren, al marxar, una palanqueta.”

Ho trobem lògic. No deixarien pas una targeta de visita.

✽

Han nomenat una colla d'alcaldes de barri, que ni els de “La marcha de Càdiz” i “Els Africanistes”.

Fins n'hi han que posen:

“E de decirle que emos hacordado consederle lo que ba pedirme el jueves pasado.”

Veritat que res té que veure l'ortografia amb la vara.

Tot és compatible.

✽

Una nota simpàtica.

La setmana passada llegírem que una entitat catòlica, apostòlica i no sabem si del tot romana, representava “Les garces”, però sense dones.

El que vol dir que en comptes de femelles, devien ésser “mussols”.

Ja tenim l'estiu a sobre, i la gent comença a deixar-se els barrets a casa. Ho trobem molt bé; l'any passat, nosaltres fórem els primers en predicar aquesta moda tan còmode i econòmica. Es molt més natural que a l'estiu suprimim totes les prenes que ens amoïnin, i el barret és una de les coses més molestoses.

Ens fa l'efecte que aquells cartellots del Gremi de Barretaires, “Posa't capell de palla”, no tindran cap èxit.

✽

Diuen que aviat es posarà la primera pedra al Palau principal—que durà el nom de “Palacio de España”—de l'Exposició de Montjuich, aquesta exposició que s'inaugurarà el 1929 i que duu un nom tan bonic com “Primer Certamen Universal de la Luz y el Arte en España”.

El projecte del Palau no és del senyor Nebot; eh, que sembla impossible que es pugui fer una obra que no sigui d'ell? Ens sembla, però que l'Exposició serà una mena de Mercat de Calaf.

✽

Ha arribat un vaixell turc duent una exposició flotant—molt interessant—d'aquell país. Perquè el vaixell que duu l'exposició flotant russa no pot venir a Barcelona, com aquesta exposició turca? La burgesia defensa amb les dents, fins al punt de no permetre que veiem la indústria i l'art russos, el seu règim.

✽

A l'Ajuntament hi ha gran enrenou. Què passa? Total res: una dimissió, una dimissió forçosa. El regidor que més havia cridat, el que havia format una oposició als regidors, el senyor García Faria, ha estat invitat a dimitir.

Darrera d'ell en vindrà un altre... i “puede el baile continuar”.

✽

Es parla molt del secretari particular de l'alcalde, senyor Vives. Pel que es veu és un home que tracta malament la Premsa; rep amb mala educació i amb desatenció el públic; es fica en tots els afers, cerca intrigues entre tothom, àdhuc entre els mateixos regidors... Sembla que s'ha creat un sens fi d'enemistats.

Coneixem de molts anys al senyor Vives, i sabem qui és. No ens estranya que ara faci això: el que ens estranyaria fóra que no ho fes. El que no comprenem és com ocupa el càrrec que ocupa i com, malgrat tot, no el destitueixen.

✽

Hem passat Sant Joan i d'aquí tres dies serà Sant Pere. No cal dir-ho, s'ha celebrat la festa amb l'esplendidesa acostumada. I el dia de revetlla, Barcelona es llençà al carrer, va fer molt el ximple, gastà diners i tothom diu que es va divertir tant. Suposem que per la revetlla de Sant Pere passarà el mateix.

Quin poble el nostre! Passi el que ens passi, sempre vol llençar-se a celebrar totes les festes. Sembla que de tant que ens han volgut ésser mesells, han perdut ja la vergonya.

✽

El pensar és “lliure.

Tu penses amb grat.

Escris algun llibre

i et porten “tancat”.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

Obra nova

Acaba de sortir

PRESONS D'EUROPA

Orígens : Tradicions : Cos-
tums : Presoners cèlebres
Escenes històriques : Justi-
cies, injustícies, crims i
turments : Venjances i expia-
cions : Victimes del fanatisme
polític i religiós, etc., etc.

PRIMER SERIE :

Les Presons de Barcelona

per

F. GIRBAL JAUME

■ ■

UN TOM IL·LUSTRAT
DE 140 PLANES, TAMANY 8.ª

Ptes. 2

|| Obra nueva de gran éxito ||

SANGRE EN ATARAZANAS

|| por Francisco Madrid ||

UN TOMO EN 8.º PTAS. 4 |

MALLORCA

Album de fotografies
de la famosa Illa
daurada. Ptes. 12

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

LA MODA DE L'ESTIU EIG

—Volant cap el poble a passar suors i fatigues, que això fa senyor.